

общественост гледа "на изток". Идеята за славянската взаимност и акцентът върху общия славянски произход са част от пътищата, по които чехите се опитват да решат националните си проблеми. България, видяна в този момент (за разлика от настоящия), е за Чехия и чехите привлекателна страна, тя е пример как от поробена страна е постигнала националното си освобождение и как в първото десетилетие на новия век стъпка по стъпка изгражда националната си идентичност и отвоюва мястото си в модерния европейски свят. Всички културни достижения на тази страна също са интересни и привлекателни за Чехия.

Обзорът и сравнението на Яворовите преводи на чешки и словашки водят и към следния извод. В двете не само близки, но и родствени национални литератури поетичното битие на българския поет е различно. За чехите Яворов е ценен преди всичко като "фолклорен", социален и "любовен" поет - поне това показва сравнението на най-често превежданите и публикувани в Чехия негови стихотворения (вж. *Приложение N 3*) - и едва последният му голям превод на чешки създава предпоставки за коригирането на тази представа. Вероятно за възникването на тази "чешка представа" за Яворовата поезия влияние е оказал вековният чешки интерес и традициите в превеждането на български народни песни. "Словашкият стил" на превеждане на Яворов разкрива друга тенденция - Яворов се представя като модерен български поет, чието творчество стои в основата на българския модернизъм и създава предпоставки за възникването на българската символистичната поезия. Нито едната от двете представи не съвпада с българската представа за Яворов, според която той е не само някакъв "вид" български поет, но един от българските митове през XX век. Но може би такава е изобщо съдбата на големите поети на "малките" литератури - при превод на чужд език "да служат" на съответната национална литература, а не да й оказват влияние.

Най-накрая трябва да споменем, че и беглото сравнение на различните подходи при превеждането на Яворов на чешки и словашки свидетелствува, че колкото по-малко свобода си е позволявал преводачът, колкото по-плътено се е придържал към оригиналния текст, толкова по-успешни "са станали" преводите